

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023

PATRIMONIUL ACADEMIC UNIVERSITAR DIN RSS MOLDOVENEASCĂ: INVESTIGAREA ȘI VALORIFICAREA BUNELOR PRACTICI

Cifrul proiectului - 20.80009.1606.11

În cea de a IV-a etapă a proiectului *Patrimoniul academic universitar din RSSM: investigarea și valorificarea bunelor practici*, echipa de executori a continuat să cerceteze fenomenul învățământului superior din Moldova sovietică, au stabilit cauzele unor succese și insuccese ale școlii superioare din RSSM, rolul factorilor interni și externi, a politicilor regimului sovietic în domeniul învățământului superior, contribuția principalilor actori ai școlii superioare s.a. în evoluția școlii superioare moldovenești, astfel încât să identifice bunele practici, care ar putea fi utilizate, dar și greșelile în scopul de a fi evitate. Cercetătorii au continuat activitatea de documentare în biblioteci și arhive, completând baza de date cu cca 600 de documente inedite din arhivele din Republica Moldova și arhivele de stat din Ucraina, precum și cu 23 de înregistrări audio a interviurilor cu foști studenți în școala superioară din RSSM în anii '80 –înc. anilor '90. Rezultatele științifice ale celor 9 cercetători s-au materializat în anul 2023 în: 1 monografie (23,7 c.a.) care reflectă tematica proiectului; trei volume de documente de circa 126,7 c.a. (vol. II de documente de arhivă și vol. II de documente de istorie orală); două culegeri de articole și studii ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională organizate în cadrul proiectului de cca 39,6 c.a.; un dicționar de abrevieri sovietice (11,5 c.a.); 33 articole publicate în reviste și culegeri științifice; 23 de interviuri; 5 articole în volume enciclopedice; 6 teze în volumele conferințelor științifice naționale și internaționale. Cantitatea medie a publicării materialelor științifice realizată depășește cu mult volumul planificat. Cercetătorii au diseminat rezultatele științifice prin cele 35 de comunicări prezentate la conferințe științifice naționale și internaționale, inclusiv la conferința de totalizare a activităților în cadrul proiectului, organizată la 19 octombrie 2023. Cercetările au fost diseminate și la emisiuni TV, în articolelor publicistice, în cadrul prezentărilor de carte, a lecțiilor publice ținute studenților și elevilor de la liceele și colegiile din RM. Investigarea detaliată și obiectivă a patrimoniului academic universitar din RSSM și identificarea bunelor practici are un puternic impact științific, or o bună parte a realizărilor științifice din 2023 sunt de noutate absolută, reflectând aspecte rămase necercetate în istoriografie, altele au impus noi concluzii asupra unor subiecte din istoria RSSM și au aprofundat nivelul de cunoaștere istorică. Bunele practici, extrase prin cercetare din tradiția și experiența învățământului din perioada sovietică, istoria unor mari personalități care au activat în calitate de cadre didactico-științifice și științifice de diferite etnii și origini sociale, cu diferite viziuni politice, care au ocupat înalte posturi de conducere în sistemul educațional și sovietic, reabilitarea contribuției lor la crearea intelectualității moldovenești contribuie la pacificarea și armonizarea socială și interetnică în RM. Multiperspectivitatea și obiectivitatea cercetării patrimoniului academic universitar contribuie la eficientizarea educației istorice și civice a cetățenilor din RM, încurajeze activismul civic, să facă posibile atitudini raționale față de trecut și interpretarea critică a lui, precum și să stimuleze identificarea soluțiilor optime pentru rezolvarea problemelor acute ale societății contemporane.

Summary of the activity and results obtained in the project in 2023
**THE UNIVERSITY ACADEMIC HERITAGE OF THE MOLDOVA SSR:
INVESTIGATION AND VALUATION OF GOOD PRACTICES**

Project number - 20.80009.1606.11

In the 4th stage of the project Academic and University Heritage from the MSSR: investigation and capitalization of good practices, the team of executors continued to research the phenomenon of higher education in Soviet Moldova, they established the causes of some successes and failures of the higher school in Soviet Moldova, the role of internal and external factors, the policies of the Soviet regime in the field of higher education, the contribution of the main actors of the higher school in the evolution of the Moldovan higher education.

The goal was to identify the good practices, that could be used, but also the mistakes to be avoided. The researchers continued the documentation activity in libraries and archives, completing the database with about 600 new documents from the archives of the Republic of Moldova and the state archives of Ukraine, and with 23 audio recordings of interviews with former students in the higher school of the MSSR in the 80s - and beginning of the 90s. The scientific results of the nine researchers in 2023 were: 1 monograph (23.7 c.a.) reflecting the theme of the project; three volumes of documents of about 126.7 c.a. (the second volume of archive documents and the second volume of documents of oral history; two collections of articles and studies of national scientific conferences with international participation organized within the project of approx. 39.6 c.a.; a dictionary of Soviet abbreviations (11, 5 c.a.); 33 articles published in journals and scientific collections; 23 interviews; 5 articles in encyclopaedic volumes; 6 theses in national and international scientific conferences proceedings. The average amount of scientific material published by a scientific researcher exceeds the planned volume.

Researchers have disseminated the scientific results through the 35 communications presented at national and international scientific conferences, including the conference summarizing the activities in the project organized on October 19, 2023. The research was popularized on TV shows, in articles, in book presentations, and public lessons given to students and pupils from high schools and colleges in the Republic of Moldova. The detailed and objective investigation of the university academic heritage in the MSSR and the identification of good practices has a strong scientific impact, a good part of the scientific achievements of 2023 are of absolute novelty, reflecting aspects left unresearched in historiography, and other results of the research have imposed new conclusions on some subjects from the history of the MSSR and increased the level of historical knowledge. The good practices, extracted through research from the tradition and experience of education from the Soviet period, the history of great personalities who worked in Academia, and scientific staff of different ethnicities and social origins, with different political visions, who held high management positions in the educational and Soviet system, the rehabilitation of their contribution to the creation of the Moldovan intelligentsia which ensured social and interethnic pacification along with harmonization in the Republic of Moldova. The multi-perspective and objectivity of the university academic heritage research contributes to the efficiency of the historical and civic education of the citizens of the Republic of Moldova, encourages civic activism, makes possible rational attitudes towards the past and its critical interpretation, and stimulates the identification of optimal solutions for solving the acute problems of the contemporary society.